

الله
البر الرحيم
بسم

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری

گرایش داخلی - جراحی

عنوان

روان‌سنجی آزمون دانش زخم فشاری پیپر - زولکووسکی در پرستاران

شاغل در مراکز آموزشی - درمانی شهر اردبیل سال ۹۷

استاد راهنما

دکتر مهدی حیدرزاده

استاد مشاور

دکتر معصومه آقامحمدی

نگارنده

حبیبه محرم زاده

تابستان ۹۹

کد پایان نامه: ۴۴

سپاس ایزد منان که به من این فرصت را داد تا به این مرحله از علم رسیده و از هیچ محبتی دریغ نکرد و در تمام مراحل زندگی مرا قوت قلب بود.

تقدیم به:

مقدس ترین واژه‌ها در لغت‌نامه دلم، مادر مهربانم که زندگی مرا مدیون مهر و عطوفت آن می‌دانم.

پدر، مهربانی مشفق، بردبار و حامی.

خواهر نازنینم که عطر حضورش تکرار خوشی های من است.

برادرانم همراهان همیشگی و پشتوانه‌های زندگی‌ام.

اساتید فرزانه و فرهیخته‌ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند.

تشکر و قدردانی

به مصداق «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» بسی شایسته است از اساتید فرهیخته و

فرزانه

به ویژه از استاد راهنما

جناب آقای دکتر مهدی حیدرزاده

که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننمودند و زحمت راهنمایی این پایان نامه را بر عهده گرفتند و بدون شک انجام این پایان نامه بدون کمک و راهنمایی های ارزنده ایشان امکان پذیر نبوده است؛

و از استاد مشاور

سرکار خانم دکتر معصومه آقامحمدی

که زحمت مشاوره این پایان نامه را متقبل شدند؛

و از اساتید بزرگوار؛

سرکار خانم دکتر رئیسی، جناب آقای دکتر ندرمحمدی و جناب آقای دکتر اجری

که زحمت داوری این پایان نامه را متقبل شدند؛

و اساتید محترم دانشکده پرستاری و مامایی اردبیل

که در طول دوران تحصیلی ام در دوره کارشناسی ارشد، جهت آموزش و ارتقای علمی بنده

زحمت کشیدند؛ کمال امتنان و تقدیر و تشکر خود را اعلام نمایم.

چکیده

مقدمه: زخم‌های فشاری یک مشکل بهداشتی مهم در سراسر جهان است. مراقبت خوب از بیماران همواره بر دانش کافی استوار می‌باشد. دانش کافی پرستاران از زخم فشاری برای ارزیابی، مدیریت عوامل خطر و اجرای رویکردهای پیشگیرانه ضروری است. مطالعه حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی آزمون دانش زخم فشاری پیپر- زولکووسکی در پرستاران ایرانی انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه روش شناختی است. ۳۲۳ پرستار شاغل در بخش‌های مراقبت‌های ویژه، داخلی، جراحی، ارتوپدی، قلب و عروق، نورولوژی و نوروسرجری در ۴ بیمارستان آموزشی- درمانی شهر اردبیل و ۱۶۱ دانشجوی پرستاری دانشکده پرستاری و مامائی شهر اردبیل به روش نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. برای تعیین خصوصیات روان‌سنجی PZ-PUKT، روایی محتوا، روایی صوری، روایی افتراقی، تحلیل آیتم (ضریب دشواری و شاخص تمیز)، همسانی درونی و ثبات ابزار انجام شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS نسخه ۱۵ استفاده شد.

نتایج: از آنجا که نمره کل PZ-PUKT در پرستاران ویژه ($39/84 \pm 7/10$)، نسبت به پرستاران جنرال ($37/01 \pm 8/47$) و دانشجویان ($24/59 \pm 12/95$) بالاتر بوده است و همچنین در پرستاران جنرال ($37/01 \pm 8/47$) نسبت به دانشجویان ($24/59 \pm 12/95$) تفاوت معنی‌داری داشته است، لذا روایی افتراقی ابزار تأیید می‌شود. میانگین ضریب دشواری سوالات با و بدون در نظر گرفتن گزینه "نمی‌دانم" به ترتیب $0/53$ و $0/65$ ، همچنین میانگین شاخص تمیز به ترتیب $0/27$ و $0/13$ بود. ضریب آلفای کرونباخ برای کل تست $0/92$ بود. ضریب همبستگی آزمون- بازآزمون برای ۳۰ پرستار برابر $0/81$ بود.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که نسخه فارسی PZ-PUKT برای استفاده در جامعه ایرانی مناسب است و می‌توان از آن در آموزش و پژوهش برای ارزیابی دانش پرستاران و همچنین برای ارزیابی اثربخشی برنامه‌های آموزشی در پیشگیری و مراقبت از زخم فشاری استفاده کرد.

کلید واژه‌ها: زخم فشاری؛ دانش؛ آزمون دانش زخم فشاری پیپر- زولکووسکی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: مقدمه و بیان مسئله
۲	۱-۱. مقدمه
۳	۲-۱. بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح
۸	۳-۱. تعریف واژه ها (نظری و عملی)
۱۰	۴-۱. اهداف
۱۰	۱-۴-۱. هدف کلی
۱۰	۲-۴-۱. اهداف اختصاصی
۱۱	۳-۴-۱. اهداف فرعی
۱۱	۴-۴-۱. اهداف کاربردی
۱۱	۵-۱. سوالات پژوهش
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱۴	۱-۲. مقدمه
۱۴	۲-۲. مبانی نظری
۱۴	۱-۲-۲. آناتومی پوست
۱۶	۲-۲-۲. فیزیولوژی پوست
۱۷	۳-۲-۲. پاتوفیزیولوژی زخم فشاری
۱۸	۴-۲-۲. عوامل ایجاد کننده و موثر در پیدایش زخم های فشاری
۲۲	۵-۲-۲. درجه بندی زخم فشاری
۲۲	۱-۵-۲-۲. درجه بندی زخم فشاری براساس وسعت آن
۲۲	۲-۵-۲-۲. درجه بندی زخم فشاری براساس انجمن ملی زخم فشاری
۲۳	۶-۲-۲. پیشگیری از زخم فشاری

- ۲۴ ..... ۱-۶-۲-۲. مداخلات پرستاری برای پیشگیری از زخم‌های فشاری
- ۲۵ ..... ۷-۲-۲. درمان زخم فشاری
- ۲۸ ..... ۸-۲-۲. نقش دانش پرستاران در پیشگیری و مراقبت از زخم فشاری
- ۲۹ ..... ۹-۲-۲. ابزارهای ارزیابی دانش زخم فشاری
- ۳۰ ..... ۱-۹-۲-۲. ابزار ارزیابی دانش پیشگیری از زخم فشاری (PUKAT)
- ۳۰ ..... ۲-۹-۲-۲. ابزار ارزیابی دانش پیشگیری از زخم فشاری (PUKAT 2.0)
- ۳۱ ..... ۳-۹-۲-۲. آزمون دانش زخم فشاری (PUKT)
- ۳۱ ..... ۴-۹-۲-۲. آزمون دانش زخم فشاری پیپر- زولکووسکی (PZ-PUKT)
- ۳۲ ..... ۳-۲. مروری بر پیشینه پژوهش
- ۳۳ ..... ۱-۳-۲. پیشینه خارجی
- ۳۹ ..... ۲-۳-۲. پیشینه داخلی

فصل سوم: مواد و روش تحقیق

- ۴۶ ..... ۱-۳. مقدمه
- ۴۶ ..... ۲-۳. روش پژوهش
- ۴۶ ..... ۱-۱-۳. ترجمه و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی
- ۴۶ ..... ۱-۱-۱-۳. ترجمه
- ۴۷ ..... ۲-۱-۱-۳. روایی و پایایی ابزار اندازه‌گیری
- ۴۷ ..... ۱-۲-۱-۱-۳. روایی محتوا و روایی صوری
- ۴۸ ..... ۲-۲-۱-۱-۳. روایی سازه
- ۴۹ ..... ۳-۱-۱-۳. بررسی پایایی
- ۵۰ ..... ۱-۳-۱-۱-۳. پایایی آزمون مجدد
- ۵۰ ..... ۲-۳-۱-۱-۳. تعیین همسانی درونی
- ۵۱ ..... ۴-۱-۱-۳. تحلیل آیتم

۵۲	..... ۳-۳. جامعه پژوهش
۵۲	..... ۳-۴. نمونه پژوهش
۵۳	..... ۳-۴-۱. معیارهای ورودی
۵۳	..... ۳-۴-۲. معیارهای خروجی
۵۴	..... ۳-۵. محیط پژوهش
۵۴	..... ۳-۶. روش نمونه‌گیری
۵۴	..... ۳-۷. ابزار گردآوری داده‌ها
۵۴	..... ۳-۷-۱. پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک
۵۵	..... ۳-۷-۲. ابزار PZ-PUKT
۵۵	..... ۳-۸. روش کار
۵۵	..... ۳-۹. روش تجزیه و تحلیل
۵۶	..... ۳-۱۰. ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۵۸	..... ۴-۱. مقدمه
۵۸	..... ۴-۲. مشخصات فردی - اجتماعی
۶۶	..... ۴-۳. تحلیل اهداف پژوهش
۶۶	..... ۴-۳-۱. تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی آزمون دانش زخم فشاری پیپر- زولکووسکی PZ-PUKT
۶۶	..... ۴-۳-۱-۱. تعیین روایی محتوای PZ-PUKT (تعیین شاخص روایی محتوا)
۷۰	..... ۴-۳-۱-۲. تعیین روایی صوری PZ-PUKT
۷۰	..... ۴-۳-۱-۳. تعیین روایی سازه PZ-PUKT
۷۰	..... ۴-۳-۱-۳-۱. تعیین ساختار عاملی PZ-PUKT
۷۱	..... ۴-۳-۱-۳-۲. تعیین روایی افتراقی PZ-PUKT
۷۳	..... ۴-۳-۱-۳-۴. تعیین ثبات (آزمون- بازآزمون) PZ-PUKT

۷۳ ..... PZ-PUKT تعیین همسانی درونی ۵-۱-۳-۴

۷۴ ..... تحلیل آیتام ۶-۱-۳-۴

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادات پژوهش

۸۴ ..... مقدمه ۱-۵

۸۴ ..... بحث و بررسی یافته‌ها ۲-۵

۸۵ ..... تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی PZ-PUKT ۱-۲-۵

۹۱ ..... نتیجه‌گیری ۳-۵

۹۱ ..... کاربرد ۴-۵

۹۲ ..... محدودیت‌های پژوهش ۵-۵

۹۲ ..... پیشنهادات برای مطالعات بعدی ۶-۵

۹۴ ..... منابع

۱۱۲ ..... چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۴-۱. توزیع فراوانی پرستاران شرکت کننده در مطالعه براساس سن	۵۹
جدول ۴-۲. توزیع فراوانی دانشجویان شرکت کننده در مطالعه براساس سن	۵۹
جدول ۴-۳. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران و دانشجویان براساس جنسیت	۶۰
جدول ۴-۴. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران و دانشجویان براساس وضعیت تاهل	۶۰
جدول ۴-۵. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران براساس رده تحصیلی	۶۱
جدول ۴-۶. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه دانشجویان براساس سال تحصیلی	۶۱
جدول ۴-۷. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران براساس بخش محل کار	۶۲
جدول ۴-۸. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران براساس سابقه کاری	۶۲
جدول ۴-۹. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران براساس شیفت کاری	۶۳
جدول ۴-۱۰. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران و دانشجویان براساس دارا بودن گواهی زخم فشاری	۶۳
جدول ۴-۱۱. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران و دانشجویان براساس زمان شرکت در سخنرانی زخم فشاری	۶۴
جدول ۴-۱۲. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران و دانشجویان براساس زمان مطالعه مقاله یا کتاب در مورد زخم فشاری	۶۴
جدول ۴-۱۳. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران و دانشجویان براساس جستجوی اینترنتی در مورد زخم فشاری	۶۵
جدول ۴-۱۴. توزیع فراوانی شرکت کنندگان در مطالعه در گروه پرستاران و دانشجویان براساس مطالعه NPUAP/EPUAP	۶۵

- جدول ۴-۱۵: شاخص روایی محتوایی ابزار PZ-PUKT ۶۶
- جدول ۴-۱۶: شاخص‌های نیکویی برازش برای مدل سه عاملی ابزار PZ-PUKT ۷۱
- جدول ۴-۱۷: تعیین روایی افتراقی در بین دانشجویان ۷۱
- جدول ۴-۱۸: تعیین روایی افتراقی در بین پرستاران بخش ICU با پرستاران بخش‌های جنرال ۷۲
- جدول ۴-۱۹: تعیین روایی افتراقی در بین پرستاران با دانشجویان ۷۲
- جدول ۴-۲۰: تعیین روایی افتراقی نمره دانش در سه گروه دانشجویان، پرستاران جنرال و پرستاران ویژه ۷۲
- جدول ۴-۲۱: ضریب همبستگی آزمون و بازآزمون مقیاس PZ-PUKT ۷۳
- جدول ۴-۲۲: ضریب آلفای کرونباخ برای مدل تک عاملی و سه عاملی PZ-PUKT ۷۳
- جدول ۴-۲۳: تعیین درجه دشواری و شاخص تمیز سوالات ۷۴
- جدول ۴-۲۴: توزیع فراوانی آیتم‌ها در رابطه با ضریب دشواری و شاخص تمیز ۷۶
- جدول ۴-۲۵: میانگین ضریب دشواری و شاخص تمیز خرده مقیاس‌ها و کل ابزار (بدون حذف و با حذف گزینه "نمی‌دانم") ۷۶
- جدول ۴-۲۶: روایی افتراقی سوالات بین سه گروه (پرستاران ویژه، پرستاران جنرال، دانشجویان) ۷۷

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

فهرست شکل ها

صفحه

عنوان